

УПОРЯДКУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ОРГАНАМИ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ: ТЕХНІКО-ЮРИДИЧНИЙ АСПЕКТ

УДК 340.13

DOI <https://doi.org/10.32782/ehrlrichsjournal-2026-17.15>

ВІРА РИНДЮК

доктор юридичних наук, професор

провідний науковий співробітник відділу теорії держави і права

Інституту держави і права імені В.М. Корецького

Національної академії наук України, Україна

v_ushch@ukr.net

ORCID: 0000-0001-7803-7039

Scopus-Author ID: 58727487800

Анотація. Стаття присвячена комплексному теоретико-правовому аналізу техніко-юридичного способу упорядкування законодавства як самостійного напрямку нормотворчої діяльності органів публічної влади, тобто нормотворчої техніки упорядкування законодавства. Підкреслено необхідність чіткого відмежування поняття «упорядкування законодавства» від «систематизація законодавства» в понятійно-категоріальному апараті юридичної науки як окремих напрямів нормотворчої діяльності органів публічної влади, а отже, й наявності певної специфіки техніко-юридичного способу діяльності з упорядкування законодавства. Змістом діяльності з упорядкування законодавства є приведення форми законодавства до певного порядку без зміни його змісту, який визначається мовними, логічними та процедурними правилами нормотворчої техніки. Особливості нормотворчої техніки упорядкування законодавства слід досліджувати шляхом аналізу її трьох форм: мовної (юридична лінгвістика), логічної (юридична логіка) та процедурної (врегульований законодавством порядок прийняття нормативно-правових актів).

Основним завданням юридичної лінгвістики як міждисциплінарної галузі знань на стику мовознавства та права є забезпечення максимальної ясності та точності правової комунікації, що усуває можливі маніпуляції, пов'язані з мовою нормативно-правових актів, і підвищує ефективність функціонування правової системи. Сучасною тенденцією розвитку юридичної лінгвістики є впровадження нових стандартів мови законодавства, що відповідають концепції «проста, зрозуміла, доступна мова права». Юридична логіка є галуззю знань, що вивчає специфіку мислення у сфері права, яке будується як за законами формальної логіки, так і відображає закономірності суспільного буття. Відповідно, логічний техніко-юридичний спосіб упорядкування законодавства насамперед пов'язаний з логічними правилами побудови структури текстів нормативно-правових актів, які є складовою частиною юридичного дизайну – людиноцентричного підходу до викладення правової інформації. Щодо техніко-юридичних процедур упорядкування законодавства, то слід звернути увагу на наявність міжнародного досвіду окремих процедур прийняття нормативно-правових актів, що «очищують» право без зміни правового регулювання суспільних відносин (тобто змінюють форму законодавства без зміни його змісту).

Ключові слова: нормотворча діяльність, упорядкування законодавства, нормотворча техніка упорядкування законодавства, юридична лінгвістика, проста, зрозуміла, доступна мова права, юридична логіка, юридичний дизайн, юридична процедура упорядкування законодавства.

STREAMLINING OF LEGISLATION BY PUBLIC AUTHORITIES: TECHNICAL-LEGAL ASPECTS

UDC 340.13

DOI <https://doi.org/10.32782/ehrlichsjournal-2026-17.15>

VIRA RYNDIUK

Doctor of Legal Sciences, Professor,

Leading Researcher of the Department of Theory of State and Law

V.M. Koretsky Institute of State and Law of NAS of Ukraine, Ukraine

v_ushch@ukr.net

ORCID: 0000-0001-7803-7039

Scopus-Author ID: 58727487800

Abstract. The article is devoted to a comprehensive theoretical-legal analysis of the technical-legal method of streamlining legislation as an independent line of rulemaking activity of public authorities, namely, the rulemaking technique for streamlining legislation. The necessity of clearly distinguishing the concept of “streamlining of legislation” from “systematization of legislation” within the conceptual-categorical framework of legal science as distinct areas of public authorities’ rulemaking activity is emphasized, thereby underscoring the presence of specific technical-legal methods involved in streamlining legislation. The essence of streamlining legislation consists in bringing the form of legislation into a certain order without altering its content, which is determined by the linguistic, logical, and procedural rules of rulemaking technique. The features of the rulemaking technique for streamlining legislation should be examined through the analysis of its three forms: linguistic (legal linguistics), logical (legal logic), and procedural (the procedure for adopting normative legal acts as regulated by legislation).

The primary objective of legal linguistics, as an interdisciplinary field at the intersection of linguistics and law, is to ensure maximum clarity and precision in legal communication, thereby eliminating potential manipulations in the language of normative legal acts and enhancing the efficiency of the legal system. A modern trend in legal linguistics is the adoption of new standards for legislative language that align with the “plain legal language” concept. Legal logic is a field of knowledge that studies the specifics of thinking in the realm of law, which is constructed both in accordance with the laws of formal logic and reflects the regularities of social existence. Accordingly, the logical technical-legal method of *streamlining* legislation is primarily associated with the logical rules of structuring the texts of normative-legal acts, which are an integral part of legal design – a human-centered approach to presenting legal information. Regarding the technical and legal procedures for streamlining legislation, attention should be drawn to international experience with specific procedures for adopting normative legal acts that “cleanse” the law without altering the legal regulation of social relations (that is, they change the form of the legislation without changing its content).

Key words: rulemaking activity, streamlining of legislation, rulemaking technique of streamlining legislation, legal linguistics, plain legal language, legal logic, legal design, legal procedure for streamlining legislation.

Постановка проблеми. Законодавча дефініція «законодавство України» закріплена в ч. 1 ст. 9 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24.08.2023 р. № 3354-IX (із змінами). Так, законодавство України – це взаємопов’язана та *упорядкована* система нормативно-правових актів України і чинних міжнародних договорів. Разом із тим слід зазначити, що поняття «упорядковане законодавство», яке позначає відповідний якісний стан законодавства, та поняття «упорядкування законодавства», яке позначає відповідну нормотворчу діяльність органів публічної влади щодо приведення законодавства до стану упорядкованості, переважно використовуються в юридичній науці та практиці як очевидні, самі собою зрозумілі.

Т.І. Тарахонич звертає увагу, що упорядкування законодавства досить часто розглядається вченими як поняття, що є близьким за своїм змістовим наповненням із поняттям «*систематизація* законодавства» [1, с. 163]. Терміни «упорядкування» та «систематизація» в розумінні функцій (напрямів) нормотворчої діяльності органів публічної влади використані, зокрема, в п. 4. ч. 1 ст. 12 Закону України «Про правотворчу діяльність» через сполучник «або»: «упорядкування або систематизації інших первинних законів». Розділовий сполучник «або» підкреслює взаємовиключення перелічуваних предметів, явищ; вживається на означення того, що з ряду перелічуваних предметів (явищ) можливий тільки

один; вживається на означення того, що предмети чи явища періодично чергуються або змінюються іншими [2]. Це дає підстави стверджувати, що законодавець розглядає упорядкування та систематизацію законодавства як різні за своїм змістовим наповненням різновиди нормотворчості органів публічної влади.

При цьому з точки зору праксеології права нормотворча діяльність органів публічної влади з упорядкування законодавства (як і будь-яка інша правова діяльність) складається з таких структурних елементів, як суб'єкт, об'єкт, спосіб, в який здійснюється діяльність (засоби діяльності і сам процес діяльності (дії суб'єкта)), результат та мета діяльності. Отже, варто наголосити на необхідності як введення до понятійно-категоріального апарату юридичної науки поняття «упорядкування законодавства» та його чіткого відмежування від поняття «систематизація законодавства», так і на нагальній потребі дослідження специфічних особливостей зазначених структурних складників упорядкування законодавства як нормотворчої діяльності органів публічної влади.

Метою статті є з'ясування особливостей техніко-юридичного способу упорядкування законодавства органами публічної влади як специфічної нормотворчої діяльності, тобто особливостей нормотворчої техніки упорядкування законодавства. Слід зазначити, що нормотворча техніка є необхідним способом нормотворчості, що виявляється у сукупності логічних і мовних прийомів, методів та юридичних процедур нормотворчої діяльності органів публічної влади, спрямованої на вироблення (прийняття) юридичних норм у формі положень нормативно-правових актів з метою встановлення належного правопорядку у суспільстві. Сукупність правил, прийомів, методів, що визначають особливості використання мови під час вироблення (написання) текстів нормативно-правових актів, становлять мовну форму нормотворчої техніки (юридичну лінгвістику). Процедурна форма нормотворчої техніки охоплює регламентований законодавством порядок (процедури) здійснення нормотворчості [3, с. 70, 96–151]. Слід зазначити, що юридичний термін «техніка нормопроєктування» має офіційну дефініцію в п. 1 ст. 31 Закону України «Про правотворчу діяльність». Так, техніка нормопроєктування – це сукупність техніко-правових засобів, способів, прийомів та методів, за допомогою яких створюється проєкт нормативно-правового акта.

Передумовою дослідження специфічних особливостей техніко-юридичного способу упорядкування законодавства є розуміння змісту самого поняття «упорядкування законодавства» як окремого напрямку нормотворчої діяльності органів публічної влади та його відмінності від такого близького поняття, як «систематизація законодавства». Системність та упорядкованість законодавства є характеристиками якісного стану законодавства, яких останнє набуває в результаті нормотворчої діяльності із систематизації та упорядкування законодавства відповідно. Розуміння понять «системність» та «упорядкованість» законодавства слід пов'язувати з такими ключовими словами, як «система» та «порядок» відповідно, що відображають їхній понятійний зміст. Систематизація та упорядкування є самостійними різновидами удосконалення організованості законодавства щодо його змісту та форми відповідно. Системність законодавства слід розглядати як властивість змісту законодавства, яка полягає в тому, що законодавство є формою зовнішнього виразу юридичних норм, організованих за галузями та інститутами права. Відповідно, упорядкованість законодавства є властивістю форми законодавства, пов'язаною з його структурою, з класифікаційними процедурами, з групуванням нормативно-правових актів (та їх структурних складників), з розташуванням нормативно-правових приписів та встановленням взаємозв'язків між ними [4, с. 23–24], а також з особливостями мовного стилю нормативно-правових текстів.

Отже, змістом діяльності органів публічної влади з упорядкування законодавства є приведення форми законодавства до певного порядку. Порядок – це стан, коли все робиться, виконується так, як слід, відповідно до певних вимог, правил і т. ін. [5, с. 1074]; правильне або звичне розташування, розміщення чого-небудь; додержання правил; певна послідовність, черговість чого-небудь; спосіб розміщення, розташування чогось [6]. Цей порядок визначається відповідними вимогами, правилами нормотворчої техніки, які охоплюються мовною, логічною та процедурною формами нормотворчої техніки. Відповідно, техніко-юридичним способом упорядкування законодавства є мовні, логічні та процедурні правила нормотворчої техніки. Відповідність окремих нормативно-правових актів та законодавства загалом цим правилам забезпечить необхідний порядок у формі законодавства, тобто упорядкує законодавство.

Мовна форма нормотворчої техніки як сукупність правил, прийомів, методів, які стосуються особливостей використання мови у написанні нормативно-правових актів (зокрема, і впорядкуванні законодавства) вивчається в межах *юридичної лінгвістики*. Юридична (правнича) лінгвістика – це галузь знань, що сформована на перетині юриспруденції та філології; міждисциплінарна наука, навчальна дисципліна та інструмент реалізації й удосконалення мовного забезпечення юридичної діяльності [7, с. 160]. Традиційними вимогами до мови законодавства є офіційність, документальність, позбавлений індивідуальності характер викладу, експресивна нейтральність, стандартність, стереотипність і формалізація, ясність, максимальна точність, по можливості економічність і повнота, зв'язність і логічна послідовність тощо. Я.М. Вакуліч підкреслює, що, оскільки право як соціальний інститут існує переважно в мовній формі, точність, логічність і недвозначність юридичних формулювань стають визначальними чинниками ефективності функціонування правової системи [8, с. 52]. В.В. Лазарєв зазначає, що юридичні поняття та юридичні процеси доступні лише за допомогою мови. Якщо юридичний текст критикують за незрозумілість для загальної громадськості, проблема, швидше за все, полягає в мові [9, с. 195].

Сучасною тенденцією розвитку юридичної лінгвістики є впровадження нових стандартів мови законодавства, що відповідають концепції *plain legal language* – простої, зрозумілої та доступної мови права [8, с. 52–53]. Цікавим є той факт, що у США у 2010 р. навіть був ухвалений спеціальний закон про просту мову (*Plain Writing Act of 2010*) [10]. Концепція «зрозуміла мова» передбачає висловлювання в такий спосіб, що забезпечує чіткість, компактність та впорядкованість (читабельність і зрозумілість) документів з метою максимально швидкого, легкого й повного розуміння інформації реципієнтом та її подальшого використання, а також зниження потреби громадськості звертатися за роз'ясненнями [11, с. 49, 51].

Згадаємо наші вітчизняні реалії, наприклад, проєкт нового Цивільного кодексу (№ 15150), прийнятий Верховною Радою України у першому читанні 28 квітня 2026 року, викликав шквал критики як науковців, так і практиків. Наприклад, Нотаріальна палата України у своєму правовому аналізі звертає увагу на те, що проєкт містить значну кількість нових термінів та словосполучень, які замінюють уже звичні конструкції чинного цивільного законодавства. Частина термінів у різних книгах проєкту використовується «неоднаково та послідовно», а ті норми, які фактично перенесені з чинного Цивільного кодексу України, у проєкті часто перефразовані. Такий підхід значно ускладнює сприйняття норм права, співставлення проєкту з іншими законами та підзаконними актами, може створити проблеми не лише для правозастосування в Україні, а й для перекладу документа іншими мовами [12]. Разом із тим у Пояснювальній записці до самого проєкту зазначено, що принципово важливим моментом є мовна модернізація його тексту: свідомо використовуються питома українські юридичні слова й поняття (зокрема, доброзвичайність, осідок, особистий простір), що підсилює національну термінологічну ідентичність приватного права та робить текст більш природним і зрозумілим для правозастосування [13].

Цю дискусію можна продовжити, однак беззаперечним є те, що мова законодавства має бути зрозумілою та доступною для громадян. А.В. Баровська та І.О. Коваль у своїй роботі наводять позицію парламенту Великої Британії, який визнав, що використання незрозумілої бюрократичної мови, яке завдає значної шкоди, наприклад позбавляє когось доступу до пільг або послуг, доцільно класифікувати як «недобросовісне управління» [11, с. 49, 51]. Відповідно до мовних правил нормотворчої техніки в текстах нормативно-правових актів слід використовувати максимально прості і зрозумілі слова, терміни, звороти і фрази, що мають широке застосування у звичайному вжитку і легко сприймаються, а термінологія має бути уніфікованою. Ключовими правилами «простої мови» є економічність тексту, максимально спрощена структура речення, структурування тексту документа [10]. Вимоги до мови та стилю нормативно-правового акта визначені ст. 35 Закону України «Про правотворчу діяльність». Однак ця стаття потребує внесення змін щодо уточнення вимог до мови законодавства в контексті концепції *plain legal language* (проста зрозуміла мова).

Логічна форма нормотворчої техніки як сукупність правил, прийомів, методів, пов'язаних з особливостями використання законів логіки у виробленні нормативно-правових актів, вивчається в межах *юридичної логіки* (*логіки права*). Юридична логіка (формальна та неформальна) – прикладний вид знань, що розглядає застосування загальної логіки в конкретній специфічній сфері людської діяльності – юриспруденції [14, с. 12]. Право постає як логічна система, яка відповідає нормам і вимогам

формальної логіки. Водночас право як різновид соціальної дійсності має свої специфічні особливості, йому притаманна особлива логіка, в основі якої лежать закономірності суспільного буття, соціальні закони і стандарти [15, с. 17–18]. Нехтування законами формальної логіки у процесі складання юридичних документів (тотожності, суперечності, виключеного третього та достатньої підстави) призводить до помилок. Відсутність необхідних вмінь може виявлятися в композиції тексту юридичних документів у вигляді помилок, що, своєю чергою, може спричинити серйозні наслідки у вигляді порушень прав та свобод людини та, як наслідок, – принципу верховенства права [16, с. 434]. Отже, якщо говорити про логічний техніко-юридичний спосіб упорядкування законодавства, то насамперед слід звернути увагу на логічні правила побудови структури тексту нормативно-правових актів (композиція або дизайн нормативно-правового акта).

Нормативно-правовий акт має бути структурований таким чином, щоб його текст був логічно послідовним, зручним та простим для сприйняття, а всі, хто читає нормативно-правовий акт, могли легко знайти необхідну інформацію та зрозуміти те, що написано. Назва нормативно-правового акта має бути лаконічною та чітко вказувати на предмет правового регулювання. Саме за назвою громадяни шукають нормативно-правові акти та з'ясовують для себе, про що в них ідеться. Таким інструментом, за допомогою якого складну правову інформацію (текст нормативно-правового акта) можна подати більш зручно і доступно, зробити її візуально привабливою, легшою у сприйнятті, розумінні та навігації для пересічної людини, є *юридичний дизайн* (legal design).

Щоб документ було просто читати, необхідно подбати про правильне текстуальне та візуальне оформлення інформації, чітку структуру тексту, змістові акценти та просту мову. Все це допомагає зробити юридичні документи зрозумілішими та переконливішими, і відповідно, задовольнити потреби читачів у швидкому й ефективному ознайомленні з ними. Для цього необхідно змінити усталені, традиційні підходи не лише до практичного розроблення юридичних документів, але насамперед до мислення, яке має стати людино-орієнтованим, спрямованим на задоволення потреб користувачів. На допомогу в цьому приходить юридичний дизайн – новий, орієнтований на людину підхід викладення юридичної інформації у різних сферах права. Юридичний дизайн розглядається як втілення принципів дизайн-мислення в юридичну теорію та практику, що спрямовані на легше сприйняття юридичної інформації як пересічною людиною, так і фахівцями в галузі права. Це людиноцентристський підхід до розв'язання юридичних проблем, оскільки тримає у центрі уваги користувачів юридичних продуктів, пропонує рішення відповідно до їхніх потреб. Щоразу, коли людина стикається з труднощами у розумінні договору, закону чи будь-якої іншої юридичної інформації, це сигналізує про те, що повідомлення занадто складне для адресата, така інформація не орієнтована на людину, тому її можна і потрібно подавати по-іншому [17, с. 10–11].

Одним із інструментів юридичного дизайну є структура тексту нормативно-правового акта, яка забезпечує його ясність та зрозумілість, робить зручним для використання незалежно від його обсягу. Структуру тексту нормативно-правового акта визначає вимога логічної послідовності розвитку теми правового регулювання. Згідно зі ст. 32 Закону України «Про правотворчу діяльність» правові положення в тексті нормативно-правового акта групуються, як правило, таким чином: загальні положення; права та обов'язки суб'єктів; положення щодо обсягу повноважень органів публічної влади; юридичні процедури; порядок фінансування, порядок вирішення спорів, порядок введення в дію нормативно-правового акта та переходу від існуючого регулювання до нового; набрання чинності нормативно-правовим актом, внесення змін до чинних нормативно-правових актів тощо. Основні структурні елементи нормативно-правового акта визначаються юридичною формою нормативно-правового акта органу публічної влади (наприклад, закон України або постанова Кабінету Міністрів України). Так, закон складається з таких елементів, як: назва; преамбула; розділи, підрозділи, глави, параграфи; статті, що складаються з частин статей (частини статей можуть включати абзаци, пункти, підпункти пунктів); примітки до статей або до їхніх структурних елементів; перехідні та прикінцеві положення; додатки.

У контексті юридичного дизайну нормативно-правових актів також слід звернути увагу ще на одну досить поширену нині проблему – складні та заплутані переліки в текстах нормативно-правових актів, які важко зрозуміти через використання занадто довгих речень з множинними пунктами, підпунктами та їх частинами; плутаниною з розділовими знаками («,» та «;») та сполучниками («і» та

«або») тощо. Це порушує такий базовий принцип права, як правова визначеність, робить текст нормативно-правового акта неточним і таким, що може бути зрозумілий неоднозначно. Слід згадати й про використання в текстах нормативно-правових актів множинних посилань (відсилань) – вказівок на те, що звертатися за якимось елементом юридичної норми слід до відповідної структурної частини (пункту, статті, глави, розділу) такого або іншого нормативно-правового акта (або до іншого нормативно-правового акта загалом). Зловживати посиланнями, занадто часте та невиправдане їх використання, посилання на ті положення, які вже містять посилання (посилання на посилання), ускладнює правильне та цілісне розуміння змісту нормативно-правових актів.

Щодо техніко-юридичних процедур упорядкування законодавства, то це встановлений законодавством порядок прийняття упорядковуючих законодавство нормативно-правових актів (тобто нормативно-правових актів, які змінюють форму законодавства без зміни його змісту). Порядок прийняття таких упорядковуючих нормативно-правових актів нічим не відрізняється від порядку прийняття інших нормативно-правових актів тим чи іншим органом публічної влади (прикладом такого формального упорядкування законодавства може бути Закон України «Про дерадянізацію законодавства України» № 2215-ІХ від 21.04.2022 р.). Разом із тим Н.Ю. Гунько зазначає, що в інших державах є досить цікавий феномен прийняття так званих законів, що очищують право (Німеччина, Австрія), та прийняття законів, пов'язаних з незначними, безспірними змінами (Канада). Метою такої практики є усунення дублювання, неузгодженостей, суперечностей, помилок, застарілих термінів, положень тощо [18, с. 165–166], тобто внесення змін до нормативно-правових актів без зміни змісту правового регулювання суспільних відносин.

Питання про те, чи доцільно встановлювати законодавством окрему процедуру прийняття суб'єктами нормотворчості нормативно-правових актів, які змінюють тільки форму законодавства без зміни його змісту (упорядковуючі або техніко-юридичні нормативно-правові акти), є предметом подальших наукових дискусій. Разом із тим для практичного здійснення упорядкування законодавства необхідно закріпити в законодавстві, яке регулює нормотворчість різних органів публічної влади, відповідний обов'язок суб'єктів нормотворчості з певною періодичністю на постійній основі здійснювати упорядкування виданих ними нормативно-правових актів. Наприклад, ст. 76 Закону Республіки Молдова «Про нормативні акти» передбачає, що органи, відповідальні за виконання положень нормативних актів, здійснюють їх перегляд. За результатами перегляду можуть бути подані пропозиції щодо внесення змін до нормативних актів з метою їх оновлення або скасування [19].

Підсумовуючи, слід зазначити, що упорядкування законодавства є самостійним напрямом нормотворчої діяльності органів публічної влади щодо вдосконалення форми законодавства. Техніко-юридичні способи нормотворчості органів публічної влади з упорядкування законодавства визначаються в межах мовної, логічної та процедурної форм нормотворчої техніки. Відповідно, мовним техніко-юридичним способом упорядкування законодавства є впровадження концепції простої та зрозумілої мови; логічним техніко-юридичним способом упорядкування законодавства є застосування юридичного дизайну. Техніко-юридичні процедури упорядкування законодавства передбачають встановлення обов'язку суб'єктів нормотворчості систематично та періодично здійснювати перегляд і упорядкування виданих ними нормативно-правових актів.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. Тарахонич Т.І. Упорядкування законодавства: доктринальний підхід. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : ПРАВО*. 2025. Випуск 90: частина 1. С. 163–168. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.90.1.22>.
2. Словник української мови. URL: <https://slovnkyk.ua/index.php?sword=%D0%B0%D0%B1%D0%BE> (дата звернення: 15.07.2026)
3. Риндюк В.І. Проблеми законодавчої техніки в Україні: теорія та практика : монографія. Київ : Вид-во «Юридична думка», 2012. 272 с.
4. Риндюк В.І. Системність та упорядкованість законодавства: співвідношення понять. *Юридична Україна*. 2025. № 10. С. 23–29. DOI: 10.37749/2308-9639-2025-10(274)-3.
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
6. Словник української мови в 11 томах, виданий в 1970–1980 роках. URL: <http://sum.in.ua> (дата звернення: 15.07.2026).

7. Гребенюк А.В. Правнича лінгвістика: поняття, мета, функції та завдання. *Вісник кримінального судочинства*. 2020. № 3–4. С. 160–167. DOI: <https://doi.org/10.17721/2413-5372.2020.3-4/160-167> (дата звернення: 15.07.2026).
8. Вакуліч Я.М. Юридична лінгвістика як міждисциплінарний науковий напрям: стан, тенденції та перспективи розвитку. *Часопис Київського університету права*. 2025. № 4. С. 50–54. DOI: 10.36695/2219-5521.4.2025.7.
9. Лазарев В.В. Поняття «юридична мова»: сучасні наукові інтерпретації. *Нове українське право*. 2021. Вип. 3. С. 195–197. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2021.3.28>.
10. Кібенко О. Проста мова юридичних документів – що це і навіщо? *Судова влада України*. 2 вересня 2020 р. URL: <https://court.gov.ua/press/point/987193/> (дата звернення: 15.07.2026).
11. Баровська А.В., Коваль І.О. «Зрозуміла мова» / plain language як умова реалізації комунікації влада – громадськість та побудови наративів. *Стратегічні комунікації*. 2016. № 4 (41). С. 49–54.
12. Новий Цивільний кодекс переписує юридичний словник: частину термінів неможливо перекласти іншими мовами. *Судово-юридична газета*. 25 травня 2026 р. URL: <https://sud.ua/uk/news/laws/361762-novyy-grazhdanskiy-kodeks-perepisuyet-yuridicheskiy-yazyk-chast-terminov-nevozmozhno-perevesti-na-drugie-yazyki> (дата звернення: 15.07.2026).
13. Пояснювальна записка до проєкту Цивільного кодексу України (09.04.2026 р.). URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/69837> (дата звернення: 15.07.2026).
14. Юридична логіка : підручник / за наук. ред. проф. В.С. Бліхара. Львів : ЛьвДУВС, 2016. 248 с.
15. Косович В. Логічні засоби забезпечення досконалості нормативно-правових актів України. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2014. Випуск 59. С. 17–27.
16. Хребтова А.А., Шуть А.О., Солоха О.В. Логіка як елемент юридичних міркувань та її застосування у процесі складання юридичних документів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. Серія : ПРАВО. Випуск 83: частина 3. С. 434–438. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.3.67>.
17. Афанасьєва М.В. Юридичний дизайн та «намальовані» закони. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. 2023. № 64. С. 10–13. DOI: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2023.64.2>.
18. Гулько Н.Ю. Зміни та доповнення до законів України: загальнотеоретичні та техніко-технологічні питання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Львів, 2020. 227 с.
19. Lege «Cu privire la actele normative» № 100 din 22-12-2017. Republica Moldova. URL: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=105607&lang=ro (дата звернення: 15.07.2026).

REFERENCES

1. Tarakhonch T.I. (2025). Uporiadkuvannya zakonodavstva: doktrynalnyi pidkhd. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Seriya PRAVO*. Vypusk 90: chastyna 1. S. 163–168. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.90.1.22>.
2. Slovyk ukrainskoi movy. Retrieved from: <https://slovyk.ua/index.php?swrd=%D0%B0%D0%B1%D0%BE>.
3. Ryndiuk V.I. (2012). Problemy zakonodavchoi tekhniki v Ukraini: teoriia ta praktyka: monohrafiia. Kyiv: Vyd-vo “Iurydychna dumka”, 272 s.
4. Ryndiuk V.I. (2025). Systemnist ta uporiadkovanist zakonodavstva: spivvidnoshennia poniat. *Iurydychna Ukraina*. № 10. S. 23–29. DOI: 10.37749/2308-9639-2025-10(274)-3.
5. Velykyi tlumachnyi slovyk suchasnoi ukrainskoi movy (z dod. i dopov.) / Uklad. i holov. red. V.T. Busel. Kyiv; Irpin: VTF «Perun», 2005. 1728 s.
6. Slovyk ukrainskoi movy v 11 tomakh vydanyi v 1970–1980 rokakh. Retrieved from: <http://sum.in.ua>.
7. Hrebenuk A.V. (2020). Pravnycha linhvistyka: poniattia, meta, funktzii ta zavdannia. *Visnyk kryminalnoho sudochynstva*. № 3–4. S. 160–167. DOI: <https://doi.org/10.17721/2413-5372.2020.3-4/160-167>.
8. Vakulich Ya.M. (2025). Yurydychna linhvistyka yak mizhdystsyplinarnyi naukovyi napriam: stan, tendentsii ta perspektyvy rozvytku. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*. № 4. S. 50–54. DOI: 10.36695/2219-5521.4.2025.7.
9. Lazarev V.V. (2021). Poniattia «iurydychna mova»: suchasni naukovy interpretatsii. *Nove ukrainske pravo*. Vyp. 3. S. 195–197. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2021.3.28>.
10. Kibenko O. (2020). Prosta mova yurydychnykh dokumentiv – shcho tse i navishcho? *Sudova vlada Ukrainy*. 2 veresnia. Retrieved from: <https://court.gov.ua/press/point/987193/>.
11. Barovska A.V., Koval I.O. (2016). «Zrozumila mova» / plain language yak umova realizatsii komunikatsii vlada – hromadskist ta pobudovy naratyviv. *Stratehichni komunikatsi*. № 4 (41). S. 49–54.
12. Novyi Tsyvilnyi kodeks perepysuie yurydychnyi slovyk: chastynu terminiv nemozhlyvo pereklasty inshymy movamy. *Sudovo-yurydychna hazeta*. 25 travnia 2026 r. Retrieved from: <https://sud.ua/uk/news/laws/361762-novyy-grazhdanskiy-kodeks-perepisuyet-yuridicheskiy-yazyk-chast-terminov-nevozmozhno-perevesti-na-drugie-yazyki>.
13. Poiasniuvalna zapyska do proektu Tsyvilnoho kodeksu Ukrainy (09.04.2026 r.). Retrieved from: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/69837>.
14. Yurydychna lohika: pidruchnyk / za nauk. red. prof. V.S. Blikhara. Lviv: LvDUVS, 2016. 248 s.
15. Kosovych V. (2014). Lohichni zasoby zabezpechennia doskonalosti normatyvno-pravovykh aktiv Ukrainy. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriya yurydychna*. Vypusk 59. S. 17–27.

16. Khrebtova A.A., Shut A.O., Solokha O.V. (2024). Lohika yak element yurydychnykh mirkuvan ta yii zastosuvannya u protsesi skladannia yurydychnykh dokumentiv. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: PRAVO*. Vypusk 83: chastyna 3. S. 434–438. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.3.67>.
17. Afanasieva M.V. (2023). Yurydychnyi dyzain ta «namalovani» zakony. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: Yurysprudentsiia*. № 64. S. 10–13. DOI: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2023.64.2>.
18. Hunko N.Iu. (2020). Zminy ta dopovnennia do zakoniv Ukrainy: zahalnoteoretychni ta tekhniko-tekhnologichni pytannia: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.01. Lviv, 227 s.
19. Lege «Cu privire la actele normative» № 100 din 22-12-2017. Republica Moldova. Retrieved from: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=105607&lang=ro.

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 27.07.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.08.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 16.10.2026